Asya Öğretim Dergisi *www.e-aji.com*
[Asian Journal of Instruction] *e-ISSN:2148-2659*
2014 – 2(1), 64-79

OECD ÜLKELERİNDE VE TÜRKİYE'DE OKULÖNCESİ EĞİTİM

PRESCHOOL EDUCATION IN OECD COUNTRIES AND TURKEY

Osman AKTAN[1] , Ülker AKKUTAY[2]

ÖZET: Bu araştırmada OECD'nin PISA programında başarılı olan ülkelerde okul öncesi eğitim ile ülkemizin okul öncesi eğitim durumunu karşılaştırmalı olarak değerlendirilmiştir. Araştırmada nitel araştırma yöntemi kullanılmıştır. Araştırmanın veri kaynağını, 34 OECD ülkesi oluşturmaktadır. Araştırmanın çalışma grubunu ise ölçüt örnekleme yöntemine dayalı olarak, OECD'nin 2012 yılındaki PISA programı sonuçları doğrultusunda ilk 10 ülke içerisinde yer alan Kore, Japonya, Finlandiya, Estonya, İsviçre, Hollanda ile ülkemiz olmak üzere yedi ülke oluşturmaktadır. Çalışma grubunu oluşturan ülkemiz ve OECD üyesi ülkelerin okul öncesi eğitim sistemleri incelenmiş, elde edilen veriler karşılaştırmalı olarak tablolar halinde verilmiştir. OECD üyesi ülkelerde okulöncesi eğitim zorunlu olmamasına karşın, okul öncesi okullaşma oranı oldukça yüksektir. OECD üyesi ülkelerde okulöncesi okullaşma oranı ile kadın istihdam oranı paralellik göstermektedir. Ülkemiz okul öncesi eğitimde okullaşma oranı, öğretmen kariyer durumu, bir öğretmene düşen öğrenci sayısı, kişi başı harcama, eğitimin bütçe içindeki oranı gibi verilerde OECD ortalamasının altında olmakla birlikte en alt değerlere sahip ülkedir. Ülkemizde okulöncesi eğitimde okul öncesi eğitim okullaşma oranlarının arttırılması için ailelerin bilinçlendirilmesi ve okulların fiziki şartlarının iyileştirilmesi gerekmektedir. Okulöncesi eğitimin yaygınlaşması için, okulöncesi eğitim ilkokul eğitiminden önce en az bir yıl zorunlu ve parasız olmalıdır.

Anahtar Kelimeler: OECD, okulöncesi eğitim, anaokulu.

ABSTRACT: In this research preschool education in Turkey and countries that are succesful in OECD's PISA programme was evaluated comparatively. Qualitative survey method was used in research. Research's data source is 34 OECD countries. Criterion sampling method was used to define study grup. In study grup there are seven countries , our country, Korea, Japon, Finland, Estonia, Switzerland, Holland , that are in first ten countries as a result of OECD's 2012 PISA programme. Preschool education was investigated in Turkey and OECD' s countries. Datas were given in tables comparatively. Although preschool education isn't compulsory in OECD's countries, the rate of schooling in preschool education is so high. In OECD's coutries the rate of preschool education is parallel to the rate of woman employment. Our coutry is under the average of OECD's countries in the rate of schooling in preschool education, teacher career situation, number of student for a teacher, per capita expenditure in education, the rate of education budget. Also our country has the lowest rate in study grup. It is necessary that familes should be made conscious of preschool education and physical situation of schools should be improved to increae schooling in preschool education in our country. Preschool education should be compulsory at least 1 year before primary school and free of charge to become prevalent.

Key Words: OECD, preschool education, kindergarden.

GİRİŞ

Okul öncesi dönem, çocuğun yaşamının temelini oluşturur. Çocuk bu dönemde temel alışkanlıklarını kazanarak yeteneklerini geliştirmekte, edindiği öğrenme deneyimleri ile sosyalleşmekte ve zihinsel becerilerini geliştirmektedir. Bu dönemde çocuğa verilecek olan eğitim olanakları, çocuğun ileriki yaşamına hazırlanmasında çok önemli rol oynamaktadır (Oktay, 2007).

Okulöncesi eğitim 0–6 yaş dönemini kapsamaktadır. Okulöncesi eğitim, çocukların gelişimlerinin en hızlı olduğu dönemlerden biridir. Yapılan araştırmalar bu dönemdeki eğitimlerin çocuğun daha sonraki öğrenme ve büyüme yeteneklerini önemli ölçüde etkilediğini göstermektedir.(Fidan ve Erden, 1993) Okulöncesi eğitim, 0-72 ay çocukların gelişimlerini, toplumun

[1] *Doktora Öğrencisi, karakteregitimi@gmail.com*
[2] *Prof.Dr., Gazi Üniversitesi Eğitim Fakültesi, akkutay@gazi.edu.tr*

kültürel değerleri doğrultusunda yönlendiren, kendilerini ifade etmesini ve öz denetimlerini kazanmasını sağlayan, çocukları ilköğretime hazırlayan planlı bir eğitim sürecidir (Yılmaz, 2003).

Gürkan (1988), ise okul öncesi eğitimi, "0–6 yaşlarındaki çocukların bedensel, zihinsel, duygusal ve sosyal yönlerden gelişmelerini, sistemli bir ortam içinde daha iyi sağlayan, yeteneklerinin gelişmesine yardım eden, onları ilköğretime hazırlayan ve temel eğitim bütünlüğü içinde yer alan bir eğitimdir" diye tanımlamıştır. Dirim (2004), ise okul öncesi eğitimi, "Doğumdan ilköğretim yıllarına kadar çocuğun kişisel özelliklerine, gelişim düzeyine uygun; çocuğa zengin ve çeşitli uyarıcı olanaklar sağlayarak temel bilgi ve beceriler kazandıran; toplumun kültürel ve sosyal değerleri doğrultusunda onu en iyi şekilde yönlendiren düzenli ve sistemli bir eğitim sürecidir." şeklinde tanımlamıştır.

Yapılan araştırmalarla, çocukluk yıllarında kazanılan davranışların büyük bir kısmının, yetişkinlikte bireyin kişilik yapısını, inanç ve değer yargılarını biçimlendirdiği gözlenmiştir (Oğuzken ve Oral, 2003). Okul öncesi eğitimin amacı, çocukların tüm gelişim alanlarında gelişimlerinin sağlanmasıdır (Zembat, 2005). Yapılan araştırmalarda öğrencilerin okul başarılarında, okul öncesi eğitimin destekleyici bir rol oynadığı tespit edilmiştir (Tekiner, 1997).Okulöncesi eğitim çocukların potansiyellerini en üst noktaya çıkarma, diğer öğretim programların etkililiğini arttırmaya katkı sağlaması bakımından da çok önemlidir (Sucuka 2004). Mialaret (1977), okulöncesi eğitimin evrensel sayılabilecek amaçlarını toplumsal, eğitsel ve gelişimsel olmak üzere üç ana baslıkta toplamıştır (Aral vd., 2000):

- **Toplumsal Amaçlar:** Çalışan annelere destek vermek, her çocuğun bireysel farklılıklarını göz önüne alarak, çocukların sosyal, zihinsel, duygusal, fiziksel, cinsel vb. gelişim aşamalarında geleneksel eğitimin boşluklarını telafi etmek.
- **Eğitici Amaçlar:** Çocuğun duygularını eğitmek ve çevresiyle iletişimini sağlayarak, çocuğun duyarlı davranışlarını geliştirmek.
- **Gelişimsel Amaçlar:** Çocuğun doğal gelişimini temel alarak, kendi vücudunu kontrol etmesini ve öğrenme, dil vs. gibi becerilerinin gelişimini sağlamak.

Ülkemizde erken çocukluk eğitimi uygulamalarının başlangıcı olarak, Fatih Sultan Mehmet zamanında açılan Sıbyan mektepleri kabul edilmektedir (Akyüz, 1996). Anaokulları ile ilgili Eğitimci Satı Bey'in, Eğitimci Kazım Nami Duru Bey'in çalışmaları bulunmaktadır. Ancak bu eğitimcilerin ve bu dönemde açılan özel ana mektepleri daha çok zengin aile çocuklarına yönelik olarak açılmıştı. Resmî ana mektepleri 1912-1913 yılından sonra açılmıştır. 6 Ekim 1913 tarihinde yayımlanan Tedrisat-ı İptidaiye Kanuni Muvakkati'de ve bundan sonra yayınlanan eğitimle ilgili yasa ve yönetmeliklerde ana mektepleri de yer almaya başlamıştır (Akyüz, 1996).1960'lı yıllarda okulöncesi eğitim kurumlarına artan talep nedeniyle ilkokul öğretmenlerinin kısa süreli bir kurstan geçirilmesiyle başlayan öğretmen yetiştirme işi, daha sonra Kız Meslek Liselerinin bünyesinde açılan Çocuk Gelişimi Eğitimi Bölümlerine bırakılmıştır (Oktay, 1991). Daha sonraki yıllarda yükseköğrenim düzeyinde açılan eğitim programları ile 1978-1979 Öğretim yılında Ankara Gazi Üniversitesi Mesleki Teknik Eğitim Fakültesinde, 1980-1981 öğretim yılında da Konya Selçuk Üniversitesi Mesleki Teknik Eğitim Fakültesinde iki yıllık ön lisans düzeyinde Anaokulu Öğretmenliği Bölümleri açılmıştır. (Oğuzkan ve Oral, 1983; Akt. Başal, 2005).

1987 yılından itibaren İstanbul Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesine bağlı Eğitim Yüksek Okulunda, Anaokulu Öğretmenliği Anabilim Dalı açılarak, okulöncesi eğitim kurumlarına öğretmen yetiştirilmeye çalışılmış (Oktay, 1991) ve böylece okulöncesi eğitimi öğretmeni yetiştirme işi Eğitim Fakültelerince gerçekleştirilmeye çalışılmıştır. 1991-1992 Öğretim yılından itibaren de okulöncesi eğitimi öğretmenliği bölümleri bazı üniversitelerin Eğitim Fakültelerinde yer almışlardır (Başal, 2005). 27-29 Eylül 1993 tarihinde toplanan XIV. Milli Eğitim Şurasında ilköğretimle ilgili olarak; "Sınıf öğretmeni yetiştiren Eğitim Fakülteleri programlarına okulöncesi eğitimi ile ilgili derslerin konulması" kararlaştırılmıştır (XIV. Milli Eğitim Şurası, 1993; Akt. Çakır, 1999). Ayrıca Beş Yıllık Kalkınma Planlarında okul öncesi eğitimle ilgili kararlar alınmıştır (www.dpt.gov.tr).

Ülkemizde ilk taslak okul öncesi eğitim programı 1989 yılında, ilk resmi Okul Öncesi Eğitim Programı ise 1994 yılında hazırlanmıştır. Program geliştirmenin bir süreç olduğu gerçeğinden hareketle, değişen gereksinimler doğrultusunda 2002, 2006 ve 2012 yıllarında okul öncesi eğitim programları geliştirilmiştir (Kandır, 2002; MEB, 2006: Düşek, 2008; Kandır ve diğerleri, 2010: MEB, 2013).

Ülkemizde 2006 yılında uygulamaya konulan Okul Öncesi Eğitimi Programı, ulusal ve uluslararası alan araştırmaları, uygulamadan gelen geri bildirimler ve Okul Öncesi Eğitiminin Güçlendirilmesi Projesi çalışmaları kapsamında yapılan mevcut durum analizleri dikkate alınarak 2012-2013 yılında program geliştirme çalışması yapılmıştır. Bu süreçte okul öncesi eğitimi veren bütün paydaş kurum ve kuruluşların da katkıları dikkate alınarak program geliştirme çalışmaları tamamlanmıştır (MEB, 2013). Okulöncesi dönemde ki; çocuğa gerekli bilgi, beceri, tutum ve temel alışkanlıkların kazandırılması planlı bir eğitim ve rehberlik hizmetleriyle sağlanabilir. Bu rehberlik görevi okulöncesi eğitim kurumlarında belirli bir eğitim programı çerçevesinde yürütülür (Aral vd., 2001). Türkiye'de okulöncesi eğitiminin amaçları Milli Eğitimin temel amaç ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmıştır (MEB, 2013).

Türkiye'de okulöncesi eğitim, Milli Eğitim Bakanlığına bağlı bağımsız anaokulları, ilkokul ve ortaokul bünyelerinde açılan anasınıfları, kız meslek liseleri bünyesindeki uygulama anaokulları ve anasınıfları ile Sosyal Hizmetler Çocuk Esirgeme Kurumu, üniversiteler, Çalışma Bakanlığı ve çeşitli vakıf, derneklere bağlı olarak açılan okulöncesi eğitim kurumlarında verilmektedir (Akçay, 2006).

Dünyada küçük çocukların eğitilmesi düşüncesi milattan öncesine kadar uzanmaktadır (Üstünoğlu,1987; Dirim, 2004). İlk yıllarda açılan kurumlar genellikle yoksul, kimsesiz çocukların eğitimini kapsamaktaydı. Avrupa'da ortaya çıkan "Endüstri Devrimi" çekirdek aileyi etkilemiş, ebeveynlerin fabrikalarda uzun süreli çalışmaları sonucunda çalışan aile çocuklarının bakımı, beslenmesi ve korunması sorunu ortaya çıkmıştır. İngiltere'den Owen, Almanya'dan Frobel ve İtalya'dan Montessori okul öncesi eğitimin mimarları olarak kabul edilmektedir (Arslan, 2008; Dirim, 2004). Avrupa'da küçük çocuklar için özel okullar açılmasında eğitimci J. J. Rousseau'nun Emile adlı eserinin çok önemli etkisi olmuştur. Açılan kurumlara Fransızca da "creche-beşik". Almanya'da "Kindergartençocuk bahçesi" adı verilmiştir (Dirim, 2004).

Avrupa'da okul öncesi eğitim amacıyla açılan eğitim kurumları ilk olarak 1774 yılında Fransa'da, daha sonra sırasıyla 1840 yılında Almanya'da ve 1907 yılında İtalya'da açılmıştır. (Kantarcıoğlu, 197; Özgür, 1956; Aytaç, 1998). İngiltere'de 1911 yılında açılan ilkokul öncesi eğitim kurumunda yoksul aile çocuklarının sağlık ve bakımlarının sağlanması amaçlanmıştır. J. H. Pestalozzi (1742-1827) kendi çocuğu üzerindeki gözlemlerinden yola çıkarak, kırsal bölgelerde, yoksul çocuklara yönelik olarak okulöncesi eğitim veren için okullar açmıştır (Dirim, 2004).

Kore'de okulöncesi eğitim, Eğitim Bakanlığı'na bağlı anaokulları ile Sağlık ve Refah Bakanlığı'na bağlı gündüz bakım merkezlerinde verilmektedir. Anaokulları ve gündüz bakım evlerinde farklı okul öncesi eğitim programları uygulanmaktadır. Anaokullarının çok büyük çoğunluğu özeldir. Anaokulu öğretmenlerinin dört yıllık üniversite, iki yıllık kolej veya ulusal açık üniversite mezunu olmaları gerekmektedir. Anaokulları ve gündüz bakım evlerinde görev yapacak öğretmenlerin kıdemleri, farklı düzey ve aşamalara ayrılmıştır. Her aşama için alınması gereken hizmet içi eğitim sertifikaları vardır (Haktanır, 2005).

İsviçre'de okul öncesi eğitim özerk olan kantonlarda yapıldığı için, ülkenin ulusal bir okul öncesi eğitim programı yoktur. Her kanton bölge kendi okul öncesi eğitim programını hazırlamakla sorumludur. Okulöncesi eğitimin süresi en az bir en çok üç yıldır. İsviçre'de annelerin büyük çoğunluğu yarı zamanlı olarak çalıştıkları için, çocukların da büyük çoğunluğu yarım günlük okullara gitmektedir. Çocuk bakımı özel organizasyonlarca yürütülmektedir. Her çocuk ücretsiz olarak en az bir yıl anaokuluna gitme hakkına sahiptir (Baysal, N., Ada, S., vd., 2013).

Japonya'da okul öncesi eğitim, Japon gelenek ve göreneklerine uygun olarak karakter eğitimini programı uygulan anaokullarında verilmektedir. Japonya'daki okulöncesi eğitim kurumların

çoğunluğu devlet ve yerel yönetimlerin denetiminde olup, özel sektör tarafından açılmıştır. Okul öncesi eğitim kurumu olarak, 3-6 yaş arasındaki çocukları ilkokula hazırlamayı amaçlayan genellikle özel ve yarım günlük kurumlar ile hükümet destekli olan tam günlük kurumlar hizmet vermektedir. Zorunlu olmamasına rağmen, çocukların % 90'ından fazlası okul öncesi eğitime katılmaktadırlar. Anaokulu üç yaşındaki çocuğa üç yıl, dört yaşındaki çocuğa iki yıl, beş yaşındaki çocuğa bir yıl eğitim vermektedir. Bu okullara öğrenci alınmasında seviye belirle sınavı yapılmaktadır (Baysal,N., Ada, S., vd., 2013).

Finlandiya'da okulöncesi eğitim zorunlu olmayıp, 5-6 yaşındaki çocuklar için gündüz bakım ve nüfusun az olduğu bölgelerde ise çok amaçlı ilköğretim okulları ile bağlantılı olarak gerçekleştirilir. Gündüz bakımı, anne – babaya çocukların yetiştirilmesinde yardımcı olmayı ve onlarla işbirliği ile çocukların kişilik gelişimine katkıda bulunmayı amaçlamaktadır. Çok amaçlı okullarda verilen okulöncesi eğitim ise gündüz bakım hizmetlerini tamamlayıcı eğitim faaliyetlerinde oluşmaktadır (Oktay, 2003).

Estonya'da okulöncesi eğitim, bir yaşından ilköğretime başlama yaşı olan yedi yaşına kadar verilen, ilköğretim öncesi eğitimi kapsar. Okulöncesi eğitim zorunlu olmayıp, kamu okullarında ve özel okullarda karma olarak verilir. Okulöncesi eğitim kurumları, çocuğun bireyselleşmesine, yetiştirilmesine ve gelişimine katkıda bulunurlar. Bu kurumların temel amacı, çocukların günlük hayatta ve okul hayatında başarılı olmalarını sağlayacak bilgi, deneyim, yetenek ve davranışların çocuklara kazandırılmasıdır (Eurydice, 2012).

Hollanda'da okul öncesi eğitim kurumları, Eğitim Bakanlığının sorumluluk alanına girmektedir. Dört yaşın altındaki çocuklar her gün bir saat, özel organizasyonlar veya yerel yönetimler tarafından yürütülen oyun gruplarından yararlanabilirler. Eğitim sistemi çerçevesinde okulöncesi eğitim için kendine ait bir basamak öngörülmemiştir. Çocuklar dört yaşından itibaren anaokuluna gidebilirler, ancak zorunlu okul çağı beş yaşında devreye girmektedir. Dört yaşındakilerin % 95'inden fazlası anaokuluna gitmektedirler, iki ve üç yaşındaki çocukların ise % 47'si oyun gruplarından yararlanmaktadır. Anaokulunun birinci yılında, dört yaşındaki çocuklara, formal eğitim verilmemekte, yaşlarına uygun eğitsel etkinlikler sunulmaktadır (Arslan; 2005).

Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Örgütü (Organisation for Economic Co-operation and Development: OECD), 1961 yılında kurulan uluslararası bir kuruluştur. İkinci dünya savaşından sonra Marshall Planı'nın uygulanmasını kolaylaştırmak amacıyla kurulmuştur (Karluk 2002: 34).OECD'nin 34 üyesi bulunmaktadır. Kurucu üyeleri; Türkiye, Avusturya, Belçika, Kanada, Danimarka, Fransa, Almanya, Yunanistan, İzlanda, İrlanda, İtalya, Lüksemburg, Hollanda, Norveç, Portekiz, İspanya, İsveç, İsviçre, Birleşik Krallık, ABD'dir. Sonradan üye olan ülkeler şunlardır; Japonya, Finlandiya, Avustralya, Yeni Zelanda, Meksika, Çek Cumhuriyeti, Macaristan, Polonya, Güney Kore, Slovakya, Estonya, İsrail, Slovenya ve Şili (OECD 2013).

Ülkelerin eğitim performanslarının uluslararası düzeylerde karşılaştırılmasında, OECD "Uluslararası Öğrenci Değerlendirme Programı" olan PISA yaygın olarak kullanılmaktadır. Eğitim sistemindeki değişikliklerin değerlendirilmesinde ve eksikliklerin belirlenmesinde PISA sonuçları önemli rol oynamaktadır (Çelen vd., 2011). PISA sınavları, üçer yıllık dönemler hâlinde, 15 yaş grubundaki öğrencilerin Matematik okuryazarlığı, Fen Bilimleri okuryazarlığı ve Okuma Becerileri alanında kazanmış oldukları bilgi ve becerileri değerlendiren bir araştırma projesidir. PISA'nın temel amacı, gençlerimizi daha iyi tanımak; onların öğrenme isteklerini, derslerdeki performanslarını ve öğrenme ortamları ile ilgili tercihlerini ortaya koymaktır (MEB, 2014). Farklı ülkelerin PISA sınav sonuçları karşılaştırıldığında, PISA başarısına etki eden tek bir neden yerine birden çok etkenin olduğu görülmektedir (Niemi, 2009). İlgili araştırmalarda (Schleicher, 2005; Altundemir, 2008; Niemi, 2009; Çobanoğlu ve Kasapoğlu, 2010; Demir ve Kılıç, 2010; Arabacı, 2011; Aydın, Sarıer ve Uysal, 2012; Güngör ve Göksu, 2013; OECD, 2013;) görüldüğü üzere, ailenin eğitim düzeyi başta olmak üzere, öğrencilerin okul öncesi eğitimde ve ilköğretimde okullaşma oranları, okul öncesi eğitim süresi, cinsiyet eşitliği, öğrenci başına düşen kamu harcamaları, öğretmen başına düşen öğrenci sayısı, öğretim saati, yükseköğretimde okullaşma oranları, yaşam boyu öğrenmeye katılım düzeyi, okullar

arasındaki standart başarının sürekliliği, öğretmen eğitimi, okul özerkliği, anne ve baba eğitim düzeyi ve öğrenme stratejileri gibi etkenlerin eğitim sistemlerinin kalitesinin sağlanmasında ve öğrenci başarılarında önemli etkileri bulunmaktadır (OECD, 2011a; Tomul, 2008).PISA sınav sonuçlarına göre en yüksek başarı gösteren ülkeler ile ülkemizin okul öncesi eğitim sisteminin okulöncesi eğitimde yaş aralıklarına göre okullaşma oranı, okulöncesi eğitimde kişi başına harcanan para, okulöncesi eğitimin finansman kaynakları, eğitim harcamalarının genel bütçeye oranı, okulöncesi eğitimin yıl içindeki süresi, okulöncesi eğitimde görev yapan öğretmen maaşları, okulöncesi eğitimde bir öğretmene düşen öğrenci sayısı, okulöncesi eğitimin zorunluluk durumu ve okul öncesi eğitim ile kadın istihdam oranlarının istatistiki verilere dayalı olarak karşılaştırılmasına yönelik araştırmaların olmaması, çalışmanın önemini arttırmaktadır.

AMAÇ

Bu çalışmanın amacı OECD'nin PISA programında başarılı olan ülkelerin okul öncesi eğitim programları ile ülkemizin okul öncesi eğitim programlarını karşılaştırmalı olarak değerlendirmektir. Bu genel amaç çerçevesinde PISA programında başarılı olan ülkelerin genel yapısıyla ilgili aşağıdaki sorulara cevap aranmıştır.

1. Ülkemizde okul öncesi eğitimin nicelik olarak mevcut durumu nedir?
2. Ülkemizde ve OECD'nin PISA programında başarılı olan ülkelerin okul öncesi eğitim göstergeleri bakımından farklılıklar nelerdir?

YÖNTEM

Bu çalışmada nitel araştırma yöntemi kullanılmıştır. Nitel araştırma, gözlem, görüşme ve doküman analizi gibi nitel veri toplama yöntemlerinin kullanıldığı, algıların ve olayların doğal ortamda gerçekçi ve bütüncül bir biçimde ortaya konmasına yönelik nitel bir sürecin izlendiği araştırma olarak tanımlanabilir. Diğer bir deyişle nitel araştırma, kuram oluşturmayı ve anlamayı ön plana alan bir yaklaşımdır (Yıldırım ve Şimşek, 2008). Bu çalışmada nitel araştırma yöntemlerinden doküman inceleme kullanılmıştır. Doküman incelemesi, çalışılacak konular ile ilgili olarak yazılı ve basılı belgelerin analizini içerir (Yıldırım ve Şimşek, 2008). Duverger (1973)'in "belgesel gözlem" diye adlandırdığı bu yöntemi, Best (1959) ise "mevcut kayıt ya da belgelerin, veri kaynağı olarak, sistemli incelenmesi" olarak tanımlamıştır (Karasar, 2008).

Veri Kaynağı ve Çalışma Grubu

Araştırmanın veri kaynağını, 34 OECD ülkesi oluşturmaktadır. Bu ülkeler Türkiye, Avusturya, Belçika, Kanada, Danimarka, Fransa, Almanya, Yunanistan, İzlanda, İrlanda, İtalya, Lüksemburg, Hollanda, Norveç, Portekiz, İspanya, İsveç, İsviçre, Birleşik Krallık, ABD, Japonya, Finlandiya, Avustralya, Yeni Zelanda, Meksika, Çek Cumhuriyeti, Macaristan, Polonya, Güney Kore, Slovakya, Estonya, İsrail, Slovenya ve Şili' dir.

Çalışma grubunu oluşturmak için, amaçlı örnekleme yöntemlerinden ölçüt örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Ölçüt örnekleme, önceden belirlenmiş bir dizi ölçütü karşılayan durumların çalışılmasıdır (Yıldırım ve Şimşek; s:112, 2008). Araştırmanın çalışma grubunu oluşturmak için, OECD'nin 2012 yılındaki PISA programı sonuçlarında okuma, fen ve matematik alanlarında ilk 10 ülke içerisinde olma ölçüt olarak belirlenmiştir. Araştırmanın çalışma grubunu ölçüt örnekleme yöntemine dayalı olarak, OECD'nin 2012 yılındaki PISA programı sonuçlarında okuma, fen ve matematik alanlarında ilk 10 ülke içerisinde yer alan Kore, Japonya, Finlandiya, Estonya, İsviçre, Hollanda ile ülkemiz olmak üzere yedi ülke oluşturmaktadır.

Verilerin Toplanması ve Analizi

Çalışma grubunu oluşturan ülkelerin okul öncesi eğitim sistemleri ile ilgili veriler, ülkelerin okul öncesi eğitim ile ilgili yayınladıkları resmi okulöncesi eğitim raporları, ulusal ve uluslararası

online veri tabanlarından yayınlanan ülke kaynaklı raporlardan elde edilmiştir. Verilerin tespit edilmesinde sırasıyla aşağıdaki işlemlere yer verilmiştir;

1.Çalışma grubunu oluşturan ülkelerin belirlenmesi

2. Çalışma grubunu oluşturan ülkelerin okul öncesi eğitim sistemleri ile ilgili literatürün incelenmesi

3.Çalışma grubunu oluşturan ülkelerin okul öncesi eğitim sistemleri ile ilgili resmi web sitelerinin incelenmesi.

4. Çalışma grubunu oluşturan ülkelerin okul öncesi eğitim sistemleri ile ilgili ulusal ve uluslararası raporların incelenmesi.

5. Çalışma grubunu oluşturan ülkelerin okul öncesi eğitim sistemleri ile ilgili elde edilen verilerin karşılaştırılması, yorumlanması.

BULGULAR VE YORUM

Araştırmanın alt problemlerine yönelik olarak yapılan doküman analizleri sonucunda, çalışma grubu ülkelerin okul öncesi eğitim sistemleri ile ilgili bulgulara aşağıda yer verilmiş ve yorumlanmıştır. Araştırmanın amacına gerçekleştirmeye yönelik olarak, araştırmanın birinci alt problemi " **Ülkemizde okul öncesi eğitimin mevcut durumu nedir ?**" şeklinde ifade edilmiştir. Aşağıda birinci alt problem doğrultusunda ulaşılan bulgulara ve yorumlara yer verilmiştir.

Tablo-1'de 2008-2014 yılları arasında ülkemizde okulöncesi eğitimde okul, öğretmen, şube ve öğrenci sayıları verilmiştir.

Tablo 1. Okulöncesi Eğitim Okul, Öğretmen ve Öğrenci Sayıları

Eğitim-Öğretim Yılı	Okul Sayısı	Toplam Öğretmen Sayısı	Erkek Öğretmen Sayısı	Kadın Öğretmen Sayısı	Toplam Öğrenci Sayısı	Erkek Öğrenci Sayısı	Kız Öğrenci Sayısı
2008-2009	23.653	29.342	1.644	27.698	804.765	421.033	383.722
2009-2010	26.681	42.716	2.069	40.647	980.654	511.127	469.527
2010-2011	27.606	48.330	3.414	44.916	1.115.818	580.296	535.522
2011-2012	28.625	55.883	2.954	52.929	1.169.556	607.052	562.504
2012-2013	27.197	62.933	3.620	59.313	1.077.933	562.179	515.754
2013-2014	26.698	63.327	3.387	59.940	1.059.495	555.194	504.301

Kaynak: MEB Örgün Eğitim İstatistikleri 2008-2009-2010-2011-2012-2013-2014

Tablo1 incelendiğinde okulöncesi eğitimde öğretmen sayısı, öğrenci sayısı yıllara göre sürekli artış göstermiştir. Okul sayısında son yıllarda bir düşüş görülmektedir. Bu düşüş ilkokula erken kayıt hakkı tanınmasından kaynaklanmaktadır.

Aşağıda Tablo 2'de 2013-2014 eğitim öğretim yılında okulöncesi eğitim okul sayısı, öğretmen sayısı, şube sayısı ve öğrenci sayılarının yerleşim yerine göre dağılımları verilmiştir**.**

Tablo 2. Okulöncesi Şehir-Köy Eğitim İstatistikleri

Yerleşim	Okul Sayısı	Şube Sayısı	Erkek Öğretmen Sayısı	Kadın Öğretmen Sayısı	Derslik Sayısı	Erkek Öğrenci Sayısı	Kız Öğrenci Sayısı
Şehir	15.739	41.855	2.374	49.737	38.085	357.121	324.337
Köy	10.959	21.418	1.013	10.203	12.381	198.073	179.964
Toplam	26.698	63.273	3.387	59.940	50.466	555.194	504.301

Kaynak: MEB Örgün Eğitim İstatistikleri 2014

Tablo 2 incelendiğinde 2013-2014 yılları eğitim öğretim yılında okulöncesi eğitim okul sayısı, öğretmen sayısı, şube sayısı ve öğrenci sayıları olarak yoğunluğun şehirlerde olduğu görülmektedir.

Aşağıda Tablo 3'te 2013-2014 yılları eğitim öğretim yılında okulöncesi eğitim resmi ve özel kurum sayıları verilmiştir**.**

Tablo 3. Okulöncesi Resmi ve Özel Kurum Sayıları

Resmi		**Özel**	
Kurum Tipi	**Sayısı**	**Kurum Tipi**	**Sayısı**
Anaokulu	2.087	Anaokulu	1.642
Anasınıfı	20.575	Anasınıfı	693
657 S.K.191. Mad. göre açılan kurumlar	119	Kreşler (Çocuk Hiz. Genel M d.)	1.592
Toplam	**22.781**	**Toplam**	**3.927**

Kaynak: MEB Örgün Eğitim İstatistikleri 2014

Tablo 3 incelendiğinde okulöncesi kurumların çoğunluğunun (%85) remi kurumlardan oluştuğu görülmektedir. Özel Anaokulların 1.639 tanesi Türk, 3 tanesi ise azınlık anaokuludur. Anasınıfların 693 tanesi Türk, 14 tanesi azınlık, 1 tanesi de yabancı özel okullar bünyesinde açılan anasınıflarıdır.

Aşağıda Tablo 4'te 2013-2014 yılları eğitim öğretim yılında özel okulöncesi eğitim kurumlarındaki okul, derslik, öğretmen ve öğrenci kurum sayıları verilmiştir**.**

Tablo 4. Okulöncesi Özel Kurum Okul, Öğrenci, Öğretmen ve Derslik Sayıları

Okul Sayısı	Derslik Sayısı	Erkek Öğretmen Sayısı	Kadın Öğretmen Sayısı	Toplam Öğretmen Sayısı	Erkek Öğrenci Sayısı	Kız Öğrenci Sayısı	Toplam Öğrenci Sayısı
3.927	13.079	544	14.450	14.994	71.815	64.090	135.905

Kaynak: MEB Örgün Eğitim İstatistikleri 2014

Tablo 4 incelendiğinde 2013-2014 eğitim öğretim yılında özel okul öncesi eğitim alanında 3.927 okulda, 13.079 derslikte, 14.994 öğretmen ve 135.905 öğrenci ile eğitim-öğretim faaliyetleri sürdürülmektedir. Okulöncesi eğitimde erkek öğrencilerin sayısı kız öğrencilerden daha fazladır.

Araştırmanın amacına gerçekleştirmeye yönelik olarak, araştırmanın ikinci alt problemi **"Ülkemizde ve OECD'nin PISA programında başarılı olan ülkelerin okul öncesi eğitim göstergeleri bakımından farklılıklar nelerdir?"** şeklinde ifade edilmiştir.

Araştırmanın ikinci alt problemi ile ilgili olarak ülkemizin okul öncesi eğitim durumu ile OECD üyesi PISA sınavlarında ilk on içerisinde yer alan ülkelerden Estonya, Finlandiya, Japonya,

Kore, Hollanda, İsviçre'nin okulöncesi eğitim durumları ile karşılaştırılması amaçlanmaktadır. Aşağıda araştırmanın ikinci alt problemi ile ilgili bulgulara yer verilmektedir.

Aşağıda Tablo-5'te çalışma grubu ülkelerin okulöncesi okullaşma oranları verilmiştir.

Tablo 5. Okullaşma Oranları Bakımından Okul Öncesi Eğitimin Karşılaştırılması

Ülkeler	**3 Yaş Okullaşma Oranı***	**4 Yaş Okullaşma Oranı**	**5 Yaş Okullaşma Oranı**
Estonya	86	90	90
Finlandiya	49	57	67
Japonya	77	93	97
Kore	82	83	86
Hollanda	87	100	100
İsviçre	3	41	96
Türkiye	4	19	67
OECD Ortalaması	**67**	**84**	**94**

Kaynak:http://www.oecd-ilibrary.org/education/education-at-a-glance-2013_eag 2013-en

*****Okullaşma Oranı: Yaş Grubundaki Toplam Öğrenci Sayısı/Yaş Grubundaki Toplam Nüfus

Tablo 5'te verildiği gibi ülkemizin tüm yaş gruplarında okulöncesi okullaşma oranı olarak OECD'ye üye ülkelerin okullaşma oranları ve OECD ortalamasının altındadır. Hollanda tüm yaş gruplarında en yüksek okullaşma oranına sahip ülkedir.

Aşağıda Tablo-6'da çalışma grubu ülkelerin okulöncesi eğitimde yıllık kişi başı harcama miktarları verilmiştir.

Tablo 6. Okulöncesi Eğitimde Yıllık Kişi Başı Harcanan Para

Ülkeler	**Yıllık Ücret Toplamı($)**
Estonya	2.533
Finlandiya	5.372
Japonya	5.550
Kore	6.739
Hollanda	7.664
İsviçre	5.186
Türkiye	2.490
OECD Ortalaması	**6.762**

Kaynak:http://www.oecd-ilibrary.org/education/education-at-a-glance-2013_eag 2013-en

Tablo 6'da verildiği gibi ülkemizde okulöncesi eğitimde yıllık kişi başına harcanan miktar olarak OECD'ye üye ülkelerin harcama miktarları ve OECD harcama ortalamasının altındadır. Okulöncesi eğitimde Hollanda kişi başı yıllık harcama olarak en fazla harcama yapan ülkedir. Hollanda'dan sonra sırasıyla Kore, Japonya, Finlandiya, İsviçre ve Estonya gelmektedir.

Aşağıda Tablo-7'de çalışma grubu ülkelerde okulöncesi eğitim kurumlarının finansman kaynakları verilmiştir.

Tablo 7-Okulöncesi Eğitimin Finansman Kaynakları

Ülkeler	Eğitim Finansman Kaynağı
Estonya	Eğitim ve Araştırma Bakanlığı
Finlandiya	Eğitim ve Kültür Bakanlığı ve Yerel Yönetimler
Japonya	Eğitim, Bilim ve Kültür Bakanlığı
Kore	Eğitim Bakanlığı
Hollanda	Eğitim, Bilim Ve Kültür Bakanlığı ve Yerel Yönetimler
İsviçre	Konfedarasyon ve Kantonlar
Türkiye	Milli Eğitim Bakanlığı

Kaynak: (www.eurydice.org ve www.eurybase.org; Tuzcu, 2006:161).

Tablo 7 incelendiğinde okulöncesi eğitim kurumların finansman kaynaklarını bakanlıklar, yerel yönetimler, konfederasyon ve kantonlar oluşturmaktadır.

Aşağıda Tablo-8'de çalışma grubu ülkelerde 1995 ve 2010 yılları arasında eğitim kurumlarına ayrılan eğitim harcamalarının bütçeye oranları verilmiştir.

Tablo 8.Eğitim Harcamalarının Genel Bütçeye Oranı (%)

Ülkeler	Yıllar			
	1995	**2000**	**2005**	**2010**
Estonya	4,9	4,5	4,0	3,9
Finlandiya	4,0	3,6	3,9	4,1
Japonya	3,1	3,0	2,9	3,0
Kore	3,1	3,5	4,1	4,2
Hollanda	3,4	3,4	3,8	4,1
İsviçre	3,8	4,0	4,2	4,0
Türkiye	1,2	1,8	2,2	2,5
OECD Ortalaması	**3,6**	**3,6**	**3,8**	**3,9**

Kaynak:http://www.oecd-ilibrary.org/education/education-at-a-glance-2013_eag 2013-en

Tablo 8 incelendiğinde, ülkemizde okulöncesi eğitime ayrılan eğitim bütçesinin genel bütçeye oranı sürekli artış göstermesine rağmen çalışma grubu içerisinde yer alan OECD'ye üye ülkeler içerisinde bütçe içinde en az orana sahiptir. Ülkemizde okulöncesi eğitime ayrılan harcamaların genel bütçeye oranı OECD üyesi ülkelerin genel ortalamasının altındadır.

Aşağıda Tablo 9'da okulöncesi eğitimin yıl içindeki süresi verilmiştir.

Tablo 9-Okulöncesi Eğitimin Yıl İçindeki Süresi Hafta-Saat

Ülkeler	Hafta	Saat
Estonya	46	630
Finlandiya	38	656
Japonya	39	635
Kore	40	865
Hollanda	40	930
İsviçre	39	884

Türkiye	36	639
OECD Ortalaması	**40**	**780**

Kaynak:http://www.oecd-ilibrary.org/education/education-at-a-glance-2013_eag 2013-en

Tablo 9 incelendiğinde eğitime ayrılan zaman dilimi olarak en çok saat dilimine sahip ülke 934 saat ile Hollanda olurken en az saat dilimine sahip ülke 630 saat ile Estonya'dır. Hollanda'dan sonra sırasıyla İsviçre (884 saat), Kore (865 saat), Finlandiya (656 saat), Türkiye (639 saat) ve Japonya (635 saat) gelmektedir.

Aşağıda Tablo 10'da okulöncesi eğitimde görev yapan personelin kariyer dönemi içerindeki maaşları verilmiştir.

Tablo 10. Okulöncesi Eğitimde Görev Yapan Öğretmen Maaşlarının Karşılaştırılması

Ülkeler	**Kariyer Dönemi ***			
	Göreve Başlama Yıllık Maaş Toplamı	**10 Yıl Sonraki Yıllık Maaş Toplamı**	**15 Yıl Sonraki Yıllık Maaş Toplamı**	**En Kıdemli Öğretmen Yıllık Maaş Toplamı**
Estonya	14.881	15.758	15.758	21.749
Finlandiya	25.855	28.879	29.125	29.385
Japonya	27.995	41.711	49.408	62.442
Kore	27.026	40.153	46.904	76.528
Hollanda	36.626	44.951	52.292	53.974
İsviçre	41.966	52.769	55.400	64.615
Türkiye	23. 159	23.906	24.854	26.865
OECD Ortalaması	**29.767**	**36.127**	**38.914**	**48.154**

Kaynak:http://www.oecd-ilibrary.org/education/education-at-a-glance-2013_eag 2013-en
*:Ücret her ülkenin kendi para birimi değerindendir.

Tablo 10'da okulöncesi eğitimde görev yapan personelin farklı kariyer dönemleri içerindeki maaş toplamlarının yıllık değişimi verilmiştir. Kariyer dönemi içinde öğretmenlerin yıllık maaşlarında en az değişim olan ülkeler Estonya, Finlandiya, Türkiye ve Hollanda'dır. Kariyer dönemi içinde öğretmenlerin yıllık maaşlarında en fazla değişim Japonya, Kore ve İsviçre'dir.

Aşağıda Tablo 11'de okulöncesi eğitimde görev bir öğretmene düşen öğrenci sayısı verilmiştir.

Tablo 18. Okulöncesinde Bir Öğretmene Düşen Öğrenci Sayısı

Ülkeler	**Bir Öğretmene Düşen Öğrenci Sayısı**
Estonya	17
Finlandiya	19
Japonya	27
Kore	26
Hollanda	22
İsviçre	20
Türkiye	26
OECD Ortalaması	**19**

Kaynak:http://www.oecd-ilibrary.org/education/education-at-a-glance-2013_eag 2013-en

Tablo 11'de okulöncesi eğitimde görev bir öğretmene düşen öğrenci sayısı verilmiştir. Bir öğretmene en fazla öğrenci düşen ülkeler sırasıyla Japonya, Türkiye ve Kore olurken, bir öğretmene en az öğrenci düşen ülkeler ise Estonya, Finlandiya ve İsviçre'dir.

Aşağıda Tablo 12'de okulöncesi eğitimin zorunluluk durumu verilmiştir.

Tablo 12. Okulöncesi Eğitimin Zorunluluk Durumu ve Okullaşma Oranları

Ülkeler	İsteğe Bağlı	5 Yaş Okullaşma Oranı
Estonya	X	90
Finlandiya	X	67
Japonya	X	97
Kore	X	86
Hollanda	X	100
İsviçre	X	96
Türkiye	X	67

Kaynak: (Yıldırım; 2008, Eurydice; 2013, Education At A Glance; 2013)

Tablo 12'de görüldüğü gibi tüm ülkelerde okul öncesi eğitim zorunlu olmayıp katılma isteğe bağlıdır. Okulöncesi eğitimin zorunlu olmamasına karşılık, çalışma grubu ülkelerin 5 yaş okulöncesi okullaşma oranı oldukça yüksektir. Bunda çalışma grubu ülkelerde kadın istihdamının yüksek olması nedeniyle, çalışan annelerin bu nüfus çağındaki çocuklarını okulöncesi eğitim kurumlarına göndermesinden kaynaklanmaktadır.

Aşağıda Tablo 13'te çalışma grubu ülkelerin okul öncesi okullaşma oranları ve kadın istihdamı oranları verilmiştir.

Tablo 13. Okulöncesi Okullaşma Oranı ve Kadın İstihdamının Karşılaştırılması

Ülkeler	Okullaşma Oranı (5 Yaş)	Kadın İstihdam Oranı (15-64 Yaş)
Estonya	90	64,6
Finlandiya	67	68,2
Japonya	97	60,7
Kore	86	53,5
Hollanda	100	70,4
İsviçre	96	73,6
Türkiye	67	28,7
OECD ortalaması	94	57,2

Kaynak: OECD Employment Outlook; 2013, Education At A Glance; 2013

Tablo 13'te görüldüğü gibi okullaşma oranı yüksek ülkelerde kadın istihdam oranının da yüksek olduğu görülmektedir. Kadın istihdam oranının en yüksek olduğu Hollanda en yüksek okullaşma oranına sahipken, en düşük kadın istihdam oranına sahip ülkelerden Türkiye en düşük okullaşma oranına sahiptir.

SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu çalışmada OECD'ye üye ülkelerin okulöncesi eğitim sistemleri ile ülkemizin okul öncesi eğitim sisteminin karşılaştırılmalı olarak değerlendirilmesi amaçlanmıştır. Örneklem olarak ülkemiz ile birlikte 2012 PISA sınavlarında ilk 10 ülke içinde yer alan Estonya, Finlandiya, Japonya, Kore, Hollanda ve İsviçre ülkelerinin okul öncesi eğitim sistemleri ele alınmıştır. Ülkemizde son yıllarda okulöncesi eğitimde okul, öğrenci, öğretmen ve derslik sayılarında bir artış görülmesine karşılık, okulöncesi okullaşma oranı olarak OECD'ye üye ülkelerin çok gerisindedir. OECD'ye üye ülkelerde kadın istihdam oranının çok yüksek olmasının, okulöncesi okullaşma oranının yüksek olmasını olumlu yönde etkilediği söylenebilir.

Örneklem olarak alınan OECD'ye üye ülkelerde okulöncesi eğitim zorunlu olmamasına rağmen okulöncesi eğitime katılma oranı çok yüksektir. Örneklem olarak alınan OECD'ye üye ülkelerde okul öncesi eğitimde kişi başına en az eğitim harcaması yapan ve eğitim harcamalarına genel bütçe içinde en az yer veren ülke Türkiye'dir. Öğretmenlerin mesleki kariyer dönemlerinde maaşlarında değişimin en az olduğu ülkede Türkiye'dir. Türkiye örneklem dahilindeki ülkelerle karşılaştırıldığında bir öğretmene en fazla öğrenci düşen ve okulöncesi eğitim kurumlarının yıl içinde açık olduğu süre olarak en az süreye (36 hafta) sahip ülkedir.

Okulöncesi eğitim, çocuğun zihinsel ve bedensel olgunluğa erişerek okula hazırlanmasını sağlar. Sonraki öğrenimlerinde başarılı olma şansını artırır. Kendini ve başkalarını tanıması, kendisinin ve başkalarının duygularının farkına varabilmesi, sanatsal beceri ve yetenekleri okulöncesi eğitim sürecinde ortaya çıkar (Dirim, 2004). Türkiye'de 1980'lerde okul öncesi eğitim ile ilgili gerçekleştirilmiş olan Erken Geliştirme Projesi dar gelirli ve anneleri az eğitimli ailelerin çocuklarını hedef almış ve 20 yıl sonra bu programa katılmayanlarla karşılaştırıldığında çok daha yüksek eğitim seviyesinde ve daha iyi iş olanaklarına sahip oldukları görülmüştür (Kağıtçıbaşı vd, 2005).Yine Eğitimde Reform Girişimi (ERG; 2011) tarafından yapılan başka bir araştırmada PISA 2009'a Türkiye'den katılan 15 yaşındaki öğrenciler arasında bir yıl ya da daha az okulöncesi eğitim alanların ortalama puanı, hiç okulöncesi eğitim almayanlara göre ortalama 42 puan daha yüksek olduğu belirlenmiştir. Yine Kaytaz (2005) tarafından yapılan başka bir araştırmada okulöncesi eğitimin maliyetleri ile yararlarını karşılaştıran bir başka çalışmaya göre ise, okulöncesi eğitimin yararları maliyetinin 6-7 katı olduğu belirlenmiştir.

Yapılan araştırmalarda da vurgulandığı gibi okulöncesi eğitim çağındaki çocuklara nitelikli okul öncesi eğitim verilmesi, çocuğun sosyal ve akademik becerilerinin geliştirilmesine, sonraki eğitim dönemlerine hazırlıklı olmasını ve eğitim dönemlerinde daha başarılı olmasını sağlayacaktır. Araştırma bulguları doğrultusunda ülkemizde okulöncesi eğitimin yaygınlaştırılmasına yönelik olarak aşağıdaki önerilere yer verilebilir;

- Okulöncesi eğitimde farkındalığı arttırmak adına veli eğitimleri yapılmalı, farkındalığın gelişmesine katkı sağlamak amacıyla TV programları, afiş, broşürler ve kısa filmler hazırlanabilir.
- Okulöncesi eğitime katılımı sağlamak amacıyla kırsal yerleşmelerin olduğu yerlerde okulöncesi eğitim kurumları açılmalı, öğrenci sayısının yeterli olmadığı yerlerde ise mobil okulöncesi eğitim okulları ile hizmet verilmelidir.
- Okulöncesi eğitim harcamalarına katkı sağlamak için düşük gelirli ailelerin okulöncesi eğitim giderleri bir fon tarafından karşılanmalıdır. Birden fazla çocuğa sahip ailelere ekonomik destek verilmelidir.
- Okullar fiziksel olarak öğrenciye hitap edecek şekilde inşa edilmeli, yapılan projelerde okullarda ihtiyaç duyulan fiziki tüm bölümlerin (çok amaçlı salon, geniş bahçe, oyun parkları, spor salonu, uyku odası, oyun odaları vb.) yapılması sağlanmalıdır.
- Okulöncesi eğitime katılmayı arttırmak adına ilkokul öncesi eğitimden önce en az bir yıl zorunlu olması sağlanabilir. Bu çocukların ilkokula daha hazır katılmalarına ve okulöncesi okullaşma oranının artmasına katkı sağlayacaktır.

KAYNAKÇA

Akçay, C. (2006). Türk Eğitim Sistemi. Ankara: Anı Yayıncılık.

Akyüz, Y.(1996). Anaokullarının Türkiye'de Kuruluş ve Gelişim Tarihçesi. Millî Eğitim Dergisi, Aralık 1996, sayı:132.

Altundemir, M.E.(2008). Eğitim Harcamalarında Türkiye Ve Oecd Ülkeleri. Uludağ Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi, Cilt XXVII, Sayı 2, 2008.

Arabacı, İ.B.(2011). Türkiye'de Ve OECD Ülkelerinde Eğitim Harcamaları. Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi, Kış/Winter Cilt/Volume:10 Yıl/Year:2011 Sayı/Issue:35.

Aslan D.(2008). Okul Öncesi Eğitimde Reggio Emilia Yaklaşımı, http://okuloncesiyiz.blogspot.com/2008/07/okul-ncesi-eitimde-reggio-emilia yaklam.html. Erişim Tarihi 09.03.2014.

Aytaç, K. (1998). Avrupa Eğitim Tarihi Antik Çağdan 19. Yüzyılın Sonlarına Kadar. İstanbul: Marmara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Vakfı Yayınları, No: 58.

Aydın, A., Erdağ, Ç. & Taş, N. (2011). 2003–2006 PISA Okuma Becerileri Sonuçlarının Karşılaştırmalı Olarak Değerlendirilmesi: En Başarılı Beş Ülke ve Türkiye. Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri, 11.

Başal, H. A. (2005). Okulöncesi Eğitimin İlke ve Yöntemleri. İstanbul: Morpa Kültür Yayınları.

Çakır, T. (1999). Cumhuriyet'in Yetmiş Beşinci Yılında Türk Milli Eğitiminde İlköğretim. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi).Sakarya: Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Çelen, F.K., Çelik, A. & Seferoğlu, S.S. (2011).Türk Eğitim Sistemi ve PISA Sonuçları. XIII.Akademik Bilişim Konferansı, 2-4 Şubat 201, İnönü Üniversitesi, Malatya.

Çobanoğlu, R. & Kasapoğlu, K (2010). PISA'da Fin Başarısının Nedenleri ve Nasılları. Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi (H. U. Journal of Education) 39.

Demir, İ. & Kılıç, S. (2010). Using PISA 2003, Examining The Factors Affecting Students' Mathematics Achievement. Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 38.

Demirel, Ö. (2000).Karşılaştırmalı Eğitim, Pegama Yayıncılık 1. Baskı

Devlet Planlama Teşkilatı.(2014). Beş Yıllık Kalkınma Planları". (www.dpt.gov.tr). Alınma Tarihi 05.03.2014

Dirim, A. (2004). Okul Öncesi Eğitimi. İstanbul: Esin Yayınevi

Dirim A. (2004).Kız Meslek Liseleri İçin Okul Öncesi Eğitimi. Istanbul: Esin Yayınevi 1.Basım.

Düşek, N.(2008). 2006 Yılında Uygulamaya Konulan Okul Öncesi Eğitim Programı Hakkında İlköğretim Müfettişleri, Okul Öncesi Eğitim Veren Kurum Müdürleri Ve Okul Öncesi Öğretmenlerinin Görüşlerinin İncelenmesi (Ordu İli Örneği). (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi.)Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya.

Fidan, N. V. & M. Erden.(1993). Eğitime Giriş. Ankara: Meteksan Matbaacılık.

Eurydice. (2012). Key Data on Education in Europe 2012. Brussels: Eurydice.

ERG.(2011).PISA 2009 Sonuçlarına ilişkin Değerlendirme. http://erg.sabanciuniv.edu/sites/erg.sabanciuniv.edu/files/4%2B4_BilgiNotu_Okuloncesi.pdf, Erişim Tarihi:03.03.2014.

ERG (2012). 4+4+4 Düzenlemesiyle Neler Değişti? Yeni Eğitim Sistemine Geçiş Nasıl İzlenmeli?. Eylül 2012.

Göksu, G.& Göksu, A.(2013). Türkiye'de Eğitimin Finansmanı ve Ülkelerarası Bir Karşılaştırma. Yönetim Ve Ekonomi Cilt:20 Sayı:1 Celal Bayar Üniversitesi İ.İ.B.F. Manisa

Gürkan, T.(1988).İlkokul Programı ve Öğretim Yöntemleri. Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Açık Öğretim Fakültesi Yayınları.

Haktanır, G**. (**2005**).** Farklı Ülkeler ve Okul Öncesi Eğitimde Farklılıklar. Bilim ve Aklın Aydınlığında Eğitim Dergisi. 6 (62): 51-56

Kağıtçıbaşı, Ç., Sunar, D., Bekman, S. & Cemalcılar, Z. (2005). Erken Müdahalenin Erişkinlikte Süren Etkileri. AÇEV: İstanbul.

Kandır, A., Aral, N. & Can Y., M. (2002). Okul Öncesi Eğitim ve Okul Öncesi Eğitim Programı. İstanbul: Ya-pa Yayınları.

Kandır, A., Özbey, S. & İnal, G. (2010). Okul Öncesi Eğitimde Program Kuramsal Temeller. İstanbul: Morpa Kültür Yayınları.

Kantarcıoğlu, S. (1971). Ana Okulları Örgütü. Öğretmen Kitapları, İstanbul: M.E. B. Devlet Kitapları İkinci Basılış Milli Eğitim Basımevi.

Karluk, R. (2002).Uluslararası Ekonomik Mali ve Siyasal Kuruluşlar. Ankara: Turhan Kitabevi.

Kaytak, M.(2005).Türkiye'de Okul Öncesi Eğitimin Fayda Maliyet Analizi. İstanbul: AÇEV Vakfı.

MEB.(2002). Okulöncesi Eğitimi Genel Müdürlüğü Kreş Programı. İstanbul: Ya-Pa Yayınları.

MEB.(2002).Talim Terbiye Kurulu Başkanlığı 36-72 Aylık Çocuklar İçin Okulöncesi Eğitim Programı. İstanbul: Ya-Pa Yayınları.

MEB.(2006). 36-72 Aylık Çocuklar İçin Okul Öncesi Eğitim Programı. İstanbul: Ya-Pa Yayınları.

MEB.(2006). Okulöncesi Eğitim Genel Müdürlüğü. Okulöncesi Eğitim Programı. Ankara: MEB Yayınları.

MEB.(2013). Okul Öncesi Eğitimi Programı. Ankara: MEB Yayınları.

MEB. (2014). Milli Eğitim Şurası Kararları. www.meb.gov.tr, Erişim Tarihi 10.03.2014

MEB. (2003).PISA Ulusal Ön Raporu. Ankara:MEB Yayınları, http://yegitek.meb.gov.tr/. Erişim Tarihi 07.03.2014.

MEB. (2006).PISA Ulusal Ön Raporu. Ankara: MEB Yayınları, http://yegitek.meb.gov.tr, Erişim Tarihi 07.03.2014.

MEB. (2009). PISA Ulusal Ön Raporu. Ankara: MEB Yayınları, http://yegitek.meb.gov.tr/. Erişim Tarihi 07.03.2014

MEB. (2012). PISA Ulusal Ön Raporu. Ankara: MEB Yayınları. http://yegitek.meb.gov.tr/. Erişim Tarihi 07.03.2014

MEB (2012). Türkiye Örgün Eğitim İstatistikleri 2012–2013. Ankara: MEB Yayınları,http://sgb.meb.gov.tr/daireler/istatistik/TURKIYE_EGITIM_ISTATISTIKLERI_2012_2013.pdf, Erişim tarihi: 06.03.2014.

Neriman A., Adalet, K. & Münevver C. Y. (2001). Okulöncesi Eğitimi, İstanbul: Ya-Pa Yayınları.

Niemi, H. (2009). Why Finland on The Top? Reflections on The Reasons for The PISA Success. Paper Presented at the 3rd Redesigning Pedagogy International Conference, June 2009, Singapore.

OECD. (2011a). Ontario, Canada: Reform to Support High Achievement in A Diverse Context. Strong Performers and Successful Reformers in Education: Lessons From PISA for The United States, 65-81. http://www.oecd.org, Erişim Tarihi: 10.03.2014

OECD. (2011b). Singapore: Rapid Improvement Followed By Strong Performance. Strong Performers and Successful Reformers in Education: Lessons from PISA for The United States, 65-81. http://www.oecd.org, Erişim Tarihi: 10.03.2014

OECD.(2013). Education At A Glance 2013. OECD Indicators, http://www.uis.unesco.org, Erişim Tarihi:09.03.2014

OECD.(2013). Employment Outlook 2013. http://www.keepeek.com/Digital-Asset Management/oecd/employment/employment-rate-2013-1_emp-table-2013-1-en#page1,Erişim Tarihi:09.03.2014

Oğuzkan, Ş. & Oral, G.(1992). Okul öncesi eğitim. İstanbul: Oğul Matbaacılık.

Oktay, A. (1991). Okulöncesi Öğretmen Özellikleri ve Öğretmen Yetiştirme. 7. Ya-Pa Okulöncesi Eğitimi ve Yaygınlaştırılması Semineri. Eskişehir.

Oktay, A. (2007). Okul öncesi eğitimden ilköğretime geçiş projesi. Türkiye Özel Okullar Birliği Derneği, Okul Öncesi Eğitimi, Öğretmen Eğitimi. 01 Şubat 2007. Antalya. İstanbul: Neta.

Özgür İbrahim N. (1956). Bugünün Ana Okulları, Öğretmen Kitapları:51 Maarif Basımevi, Ankara

Schleicher, A. (2005). Analysis of The PISA Process and Its Results. Finland in PISA Studies Reasons Behind The Results. Confence Helsinki. 14 March 2005. Palmenia Centre for Continuing Education, University of Helsinki. Erişim Tarihi: 05.03.2014. http://www.palmenia.helsinki.fi/congress/pisa2005/index.asp

Sucuka, N. (2004). Okul Öncesi Veli Çocuk Eğitim Programı. Eğitimde İyi Örnekler Konferansı, İstanbul Ocak 2004, http://www.erg.sabanciuniv.edu/iok2004/, Erişim tarihi: 09.03.2014.

Tekiner, Ö. (1997). Okulöncesi eğitiminde yeni yaklaşımlar. Okulöncesi Eğitim Sempozyumu (30–31 Mayıs 1996, Ankara). Ankara: Ankara Üniversitesi Basımevi.

Tomul, E. (2008). Türkiye'de Ailenin Sosyoekonomik Özelliklerinin Eğitime Katılım Üzerinde Göreli Etkisi. Eurasian Journal of Educational Research, 30.
TUİK.(2014).Hane Halkı İş Gücü Anketi. http://www.tuik.gov.tr/VeriBilgi.do?tb_id=25&ust_id=8, Erişim Tarihi 01.03.2014

Tunca, Y.(Çev.) (1966). Hollanda'da Okul Çocuğu Tıbbi Bir Yaklaşma. Haas J.H. De, Wıeringen Van J. C. , Russbach H.W. (Yazar) M.E.B. Devlet Kitapları Müdürlüğü Öğretmen Kitapları:120 Milli Eğitim Basımevi, İstanbul.

Tuzcu, G.(2006). Eğitimde Vizyon 2023 Ve Avrupa Birliği' ne Giriş Süreci. http://portal.ted.org.tr/yayinlar/EgitimdeVizyon2023veAvrupaBirligineGirisSureci.PDF, Erişim Tarihi 02.03.2014

Üstünoğlu Ü. (1987). Okulöncesi Öğretmenlerinin Uzaktan Öğretim Yöntemi İle Yetiştirilmesine Yönelik Program Modeli. Anadolu Üniversitesi Yayınları No: 220 Açıköğretim Fakültesi Yayınları No:107 Eskişehir

Yıldırım, A. & Şimşek, H. (2008). Nitel Araştırma Yöntemleri. (6.Baskı). Ankara: Seçkin Yayıncılık.
Yıldırım, M.C. (2008). Avrupa Birliği Ülkelerinde Ve Türkiye'de Okulöncesi Eğitim. Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi. Yaz-2008 C.7 S.25.

Yılmaz, N. (2003), "Türkiye' de Okul Öncesi Eğitimi". Erken Çocuklukta Gelişim ve Eğitimde Yeni Yaklaşımlar. Morpa Kültür Yayınları, İstanbul

Zembat, R. (2005). Okul öncesi eğitimde güncel konular. İstanbul: Morpa Yayınları.